

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 3 po południu z wyjątkiem świąt i niedziel
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów.
Biuro Redakcyi i Administracyi ul. Wałowa nr. 29.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*: otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, ówczesni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 złr.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct., kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.

Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolne są od opłaty.

Zaproszenie do przedpłaty.

W miejscu: Za IV ćwierćrocze 3 zł.
Za październik i każdy następny miesiąc 1 zł.

Pocztą: Za IV ćwierćrocze 4 zł.
Za październik i każdy następny miesiąc 1 zł. 35 ct.

Na Gazetę z Przewodnikiem:

W miejscu: Za IV ćwierćrocze 3 zł. 75 ct.

Za październik 1 zł 30 ct.

Pocztą: Za IV ćwierćrocze 4 zł 75 ct.

Za październik 1 zł. 65 ct.

CZEŚĆ URZĘDOWA

C. k. Namiestnictwo we Lwowie przyzwoliło reskryptem z dnia 10 września b. r. l. 29885 na przeniesienie targów na bydło opasowe w Oświęcimiu ze środy na czwartek każdego tygodnia. Pierwszy targ czwartkowy odbędzie się 28 b. m.

C. k. krajowa Rada szkolna zamianowała dotychczasowego nauczyciela szkoły wydziałowej w Krośnie Jana Kazienkę rzeczywistym nauczycielem kierującym szkołą etatowej męskiej w Brzeżanach.

Obwieszczenie.

Z powodu prac przygotowawczych do przypadających na dniu 31 października 1876 losowania obligacyi indemniz. Galicyi zachodniej i wschodniej, tudzież Wielkiego księstwa Krakowskiego, zostaje począwszy od 25 września 1876 zasystowane przepisywanie tych obligacyi, któreby przy przepisaniu musiały dostać odmienne numery.

Po ogłoszeniu wyniku losowania przepisywanie obligacyi na nowo się rozpocznie. Co się niniejszem podaje do powszechnej wiadomości.

Z c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszków indemnizacyjnych. Lwów dnia 17 września 1876.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów. 19 września.

W miarę jak się zbliża termin otwarcia Rady państwa, deputowani jej w coraz większej liczbie stają przed swoimi wyborcami, ażeby objaśnić im dotychczasową działalność swoją i wskazać dążności, jakimi powodować się będą nadal, mianowicie w załatwieniu ważnej sprawy ugodowej. Często wspominaliśmy o tych aktach spowiedzi poselskiej, ale niestety tylko raz dotąd spotkałiśmy się z mową pełną politycznej wyrozumiałości i takiej rozwagi, jaką niezbędnie posiadać musi członek parlamentu, chcący przyczynić się skutecznie i zbawiennie do załatwienia sprawy ugodowej. Mamy tu na myśli mowę dr. Beera, który długo rozprawił o warunkach ugody, a choć nie zgadzał się na nie, ani razu nie rzucił jednej z tych tuzinkowych grózb, jakimi jego koledzy wojują bez zastanowienia. Takie sprawozdania poselskie jak ostatnia mowa dr. Beera, są bardzo pożądane dla politycznego życia, bo wyjaśniają sytuację i utrzymują łączność zasad między reprezentantem a reprezentowanymi wyborcami. Natomiast zwoływanie wyborców dla podrywania obecnej niechęci ku Węgrom i dualizmowi, mianowicie zaś owo oklepiane wywoływanie widma unii osobistej, jest bardzo szkodliwe nie tylko dla samego stosunku Węgier do Austrii, o czem nie raz pisaliśmy, lecz także dla stosunku wyborców do parlamentu. Jak szkodliwym dla życia parlamentarnego byłoby wskrzeszenie mandatów rozkazujących, tak samo szkodliwym jest dawanie wyborcom przyrzeczeń wygórowanych, których spełnić niepodobna. Jeden i drugi poseł, wojujący dziś grózbą unii osobistej, nie zastanawia się nad tem, że słowa jego, rzucone może tylko w przemijającym celu demonstracyjnym, przyjmą się głęboko w umysłach wyborców i stanowiąc będą dla nich kryterium sądu o dzielności reprezentanta. Unia osobista jest przyjdzie do sku-

tku. O tem wiedzą wszyscy, wiedzą bardzo dobrze nawet ci, którzy ją dziś zalecają. Cóż tedy stanie się w takim razie, jeżeli w jednym lub drugim okręgu wyborcy wezmą do odpowiedzialności za to, że przyrzeczenia swojego nie dotrzymał? Już dziś składanie mandatów przybiera coraz większe rozmiały, a na wypadek, gdyby wyborcy wzięli sobie bardzo do serca dzisiejsze przyrzeczenia pewnych deputowanych, wybory uzupełniające stałyby się wkrótce dla państwa formalną plagą polityczną. W Węgrzech zrobiono bardzo niemile doświadczenie na podobnym postępowaniu, więc deputowani austriacy mają przestrożę, o której nie powinni zapominać.

Ci książęta Orleańscy, którzy piastują wysokie godności w armii francuskiej, odegrali wybitniejsze role w ostatniej podróży marszałka Mac-Mahona i otrzymali od prezydenta republiki oznaki wyższej dystynkcyi, co jednakże wcale nie uchybiało stosunkowi wojskowo-hierarchicznej uległości. Ale republikanom i to się bardzo nie podobało, więc jeden z ich organów stawia pytanie, jaką rolę odgrywali ci książęta? Jeżeli byli tylko żołnierzami, to powinni być tak traktowani, jak wszyscy inni komendanci, jeżeli zaś występowali w roli pretendentów do tronu, to należy ich usunąć z armii. Pytanie to postawił właśnie ten organ republikański, który za rządów Thiersa jako jego osobisty organ był bardzo uprzejmy dla książąt orleańskich i wielił nawet ich lojalność w obec republiki. Tak tedy teroryzm republikańskich purytanów posuwa się tak daleko, że nie pozwala marszałkowi Mac-Mahonowi być uprzejmym dla tych, którym ród i stanowisko dają tytuł nawet do wyjątkowej uprzejmości. O ile pytanie powyższe skierowane jest przeciw osobie prezydenta, razi wielką niestosownością, a jako objaw nieustannie zrywanej i napowrót zawiązywanej przyjaźni między republikanami i orleanistami jest po prostu zabawny.

Właśnie teraz orleaniści mieli pewne prawo do względów republikańskiego stronnictwa, bo przy wyborze senatora w miejsce Periera, opuścili konserwatystów i głosami swoimi zapewnili wybór Dufaurovi. Niechże teraz utylitaryzm orleański obliczy korzyści osiągnięte chwiejnością polityczną i wysnuje stąd dyrektywę dla dalszej kampanii parlamentarnej. Sojusz z konserwatystami nie zapewnia wprawdzie orleanistom ani wysokich dostojenstw wojskowych i cywilnych, ani poparcia organów rządowych przy agitacyi wyborczej, ale nie wymaga od nich zupełnej kapitulacyi. Republikanie zaś są i pozostaną nienasyconymi w swoich wymaganiach, bo zawiedzeni tyle razy przez orleańskich sprzymierzeńców nie mogą się zadowalać samą uległością. Republikanie sprawnie wierzyliby się własnym zasadom, jeżeliby w swoich szeregach tolerowali frakcyę, która nietylko w kwestyach wewnętrznej polityki, lecz także w dynastycznych marzeniach szuka podstawy do odrębnego stanowiska politycznego.

Odkąd stronnictwo niemiecko-konstytucyjne wypisało na swoim sztandarze wyborczym rewizyę ustaw kościelno-politycznych, ucichła na długi czas rozprawa dzienników liberalnych na ten temat. Dopiero w ostatnich dniach zaszedł wypadek, który przypomniał prasie i jej czytelnikom, że pokój wewnętrzny nie zapanował jeszcze w Niemczech, że między władzą państwową a organami kościoła istnieje tylko chwilowe zawieszenie broni. Tym wypadkiem był znany list areybiskupa hr. Ledóchowskiego który z Rzymu wezwał proboszcza w Piaskach do odwołania uległości okazanej ustawom kościelno-politycznym. Wiadomo, że proboszcz w Piaskach złożył ten list w ręce rządu i że następnie urzędowy dziennik berliński powtórzył całą korespondencyę ilustrując krótkimi uwagami jej znaczenie jako świeży dowód, że organa kościelne nie przestają wyzywać władzy państwowej do walki. Prasa liberalna niedawno chciała so-

Adam Mickiewicz

w opowiadaniach rossyjskich pisarzy.

V.

Mickiewicza ceniono więcej jako człowieka — opowiada dalej autor rossyjski — jako poety nie znano go wcale, nie wiele bowiem osób czytało po polsku. A jednak pośród nas nie przestawał pisać. Ciekawą jest rzeczą, że najwięcej jego utworów drukowano w Moskwie (?) i w Petersburgu — i ma się rozumieć — za pozwoleniem cenzury miejscowej. Daleko już później, po powstaniu 1830 r. poddano je znowu cenzuralnemu śledztwu. Książę Paszkiewicz i hr. Czernyszew, minister wojny, prowadzili z tego powodu dłuższą korespondencyę z ministrem oświaty. Utwory Mickiewicza, a nawet same nazwisko popadły indexowi, to jest, bezwarunkowo zostały zabronione. Szczególnie podejrzliwie traktowano *Konrada Wallenroda*, poemat niejednokrotnie tłumaczony na język rossyjski, z którego wyjątki dość liczne umieszczały nasze pisma peryodyczne. Czy istotnie pisał go poeta pod wpływem machiawelskiego natchnienia — rozstrzygnąć nie możemy. Przynajmniej ostatnie wypadki taką mu cechą nadały.

„Wspomnieliśmy o szczególnej zdolności, którą się odznaczał Mickiewicz w dawaniu szybkich i pełnych dowcipu odpowiedzi. Oto jeden z wielu przykładów. Jeden z naszych znajomych sprzeczał się z Mickiewiczem, co do ortografii polskiego nazwiska „Mokronowski“. Rodak nasz mylnie utrzymywał, że się powinno pisać „Mokronoski“, to jest literę w wyrzucił; Adam był innego zdania: „Wrzescie — dodał w końcu — może nazwisko

to skróconem zostało skutkiem nowego rozbioru Polski, o którym jeszcze nie slyszalem.“

„Wobec wspomnień o pobycie poety w Moskwie, przychodzi nam na myśl dość oryginalne podobieństwo. Godnem jest uwagi, że zarzuty robione przez poetę polskiego Puszkiniowi, jakoby się poddawał wpływom Bajrona, daleko wcześniej tu w Moskwie Mickiewicza spotkały. Oto co w pięknym wierszu wypowiedział w 1828 r., mało do dziś ceniony Baratynski:

„Nie naśladowaj innych wieszczu, wszak tyś swą wielkością wielki... Dla Izraela i piewcy jedno służy prawo: nie będziesz zwywał cudzych bogów. Kiedy cię natchniouy Mickiewicz zastaje u nóg Bajrona, myślę wówczas: wielbicielu pokorny, powstań, pamiętaj — żeś sam bogiem.“

„Mickiewicz był nietylko wielkim poetą, ale i wielkim improwizatorem... Improwizacye jego odznaczały się myślą, uczuciem, pięknoscia i poetyczną plastyką słowa, podniesioną do najwyższego stopnia. Można było przypuszczać, że deklamuje dawniej już napisany poemat. Dla przyjaciół rossyjskich, nierozumiejących po polsku, improwizował na zadany temat po francusku, ale prozą. Pamiętam jedną z tych improwizacyi. Z kartek, na których były wypisane rozmaite zadania, los padł na temat poetyczny i bardzo podówczas będący na czasie: *Wyrzucenie na brzeg odesski ciała konstantynopolitańskiego prawosławnego patryarchy*, zamordowanego przez czerń turecką. Ciało to rzucone w Carogrodzie, przepłynęło Czarne morze. Poeta na kilka minut jakby się zagłębił w siebie. Wkrótce wystąpił z twarzą promieniąjącą natchnieniem; i groza i zapal zarazem na niej się malowały. Słuchacze milczący i usposobieni poetycznie. Obcy mu język, proza raczej otrzewiająca niżli upajająca myśl

i wyobrażnię — wszystko to przecież nie zdolało zniżyć poetyckiego polotu. Improwizacya olniewająca i wspaniała! Jaka szkoda, że zbywało nam na stenografach... Żukowski i Puszkini byli przejęci i zachwyceni ogniem i pięknością poezyi.“

„Dom księżny Zeneidy Wołkońskiej w Moskwie był miejscem spotkania wszystkich więcej znanych osobistości ówczesnego społeczeństwa. Zbierali się tutaj przedstawiciele wielkiego świata, dygnitarze i piękne kobiety, młodość i wiek dojrzały, ludzie naukowej pracy, profesorowie, pisarze, redaktorowie, poeci, artyści. Wszystko w tym domu nosiło cechę zamiłowania w sztuce i nauce. Miały tu miejsce odczyty, koncerty, amatorskie przedstawienia oper włoskich. Pośród artystów i na ich niejako czele stała sama księżna. Trudno zapomnieć o wrażeniu, jakie wywierała na słuchaczy swoim pełnym, dźwięcznym kontr-altowym spiewem; w roli Tankreda (z opery Rossiniego) była zachwycająca. Zdaje mi się, że slyszę dziś jeszcze, jak wobec Puszkina, w pierwszym dniu znajomości z wielkim poetą, odpiewała jego elegię *Zagasz już dzienne światło*, z muzyką dorobioną przez Geniszte... Puszkini był oczarowany tym objawem wykwiutnej artystycznej kokieteryi...“

„Nie mamy potrzeby dodawać, że Mickiewicz od chwili przyjazdu do Moskwy, należał do rzędu najczestszych, najszanowniejszych i najmilej widzianych gości w salonach ks. Wołkońskiej. Poświęcił jej nawet jeden z swoich utworów *Na pokój grecki*, a ofiarując księżnej *Sonetu krymskie*, poprzeczł je wierszem polskim, który sam przełożył na fancuską prozę... Po wielu latach niewidzenia, a nawet po zerwaniu stosunków listownych, spotkaliśmy się z Mickiewiczem w Paryżu, i spotkaliśmy się jako starzy do- brzy przyjaciele. Pomimo przewrotów i zmian

politycznych nie widziałem w Mickiewiczu Polaka, a on we mnie „Moskala“, przedzej tylko starej Moskwy mieszkańca. Z nazwą tą łączyły się najserdeczniejsze i najprzyjemniejsze dla nas obu wspomnienia. Przyjaciel mój przedkwestownie się postarzał. Wzruszenia i troski pobrudziły twarz, którą już dawniej piętnowała pewna smętna melaancholia. Zdawało mi się, że Mickiewicz pod wielu rozczarowań się względami — że tak co do Francyi, jak co do pewnych nadziei politycznych utracił już wiary. Może się myle, ale przypuszczam, że ciężko mu stanowisko emigranta. W poufnych rozmowach niedotykalimy tych kwestyi, ale ludzie bliscy rozumieją się wzajemnie. Szczególnie przy powtórnem z nim spotkaniu w Paryżu (1850) uderzało to odczarowanie i zmęczenie moralne poety. Wprawdzie występowały one i dawniej. Oto co w 1832 r. pisał on do Lelewela, jednego z najgorętszych agitatorów znanych wypadków z roku 1831. „Tu (w Paryżu), powszechne skargi na niezgodę, łatwą do przewidzenia, bo wyniesioną z Warszawy i tylko dojrzewającą we Francyi. Muie się zdaje, że jedni ufają rządowi francuskiemu, drudzy narodowi, albo ludzom *du mouvement*. Ja oba te francuskie stronnictwa mam za zgraję egoistów zdemoralizowanych, i nic na nich nie liczę. Francya, podług mnie, są to Ateny za czasów Demostenesa; będą wrzeszczeć, odmieniać mowców i wodzów, ale się nie uleczą, bo rak toczy ich serca.“

„Oto jeszcze dwa wyjątki z listów Mickiewicza, w których się maluje szlachetny i zany jego charakter. W r. 1840 otwarto w Paryżu katedrę słowiańskiej literatury. Ofiarowano ją Mickiewiczowi, który podówczas wykładał w Lozannie literaturę łacińską, kochany przez uczniów i poważany przez kolegów: „Żal mi Losanny — pisze

bie w tej sprawie powetować drugie milczenie i zażądała kategorycznie, ażeby rząd niemiecki wystąpił w obec Włoch z reklamacją dyplomatyczną z tego powodu, że pozwalają one występować przeciw Niemcom arcybiskupowi poznańskiemu, który prawomocnym wyrokiem trybunału kościelnego został złożony z swojego wysokiego urzędu. Ciekawa rzecz, jakby miała opiewać ta reklamacja i jaką pretensję mogłaby zawierać? Niemieckiej prasie roi się jeszcze ciągle jakas zmiana ustawy gwarancyjnej w duchu ścieśniającym atrybucje papieża. Dopóki obecni ministrowie włoscy zasiadali na ławie opozycyjnej, byli skłonni do tego kroku, bo wtedy walka kościelno-polityczna wrzała gwałtownie w Niemczech i zdawało się jakoś im, że od pożądanej dla Niemiec zmiany ustawy gwarancyjnej zawisły dobre stosunki między sprzymierzeńcami z r. 1866. Minghetti z trudnością oparł się temu żądaniu, bo długo nie wystarczała opozycji zdrowa uwaga, że Włochom nie zagrażają obecne atrybucje papieża a zmiana ustawy gwarancyjnej sprowadziłaby na młode królestwo tak przykre zawikłania wewnętrzne i zewnętrzne, że tego nie powetowałyby przyjaźń Niemiec. Opozycja przyszedłszy do steru bynajmniej nie spieszyła się z wykonaniem tego, co zalecała poprzedniemu gabinetowi. Na ławie opozycyjnej łatwo zmieniać ustawę gwarancyjną ale stojąc u steru i dźwigając całą odpowiedzialność za skutki jeszcze łatwiej zapomina się o dawnych radach i planach. Jeżeli zaś Depretis nie zmienił ustawy gwarancyjnej zaraz po objęciu steru, to pewnie nie zmieni jej teraz wskutek listu hr. Ledóchowskiego do proboszcza w Piaskach. List ten stanowi wykroczenie wobec niemieckich ustaw kościelno-politycznych i tylko w Niemczech może być jego autor do odpowiedzialności pociągnięty. Jedynym sposobem satysfakcji dla obrażonego prawa byłoby wydanie hr. Ledóchowskiego w ręce władz pruskich. Wydanie to jest jednak niemożliwe na podstawie obecnie obowiązujących traktatów niemiecko-włoskich o wzajemnym wydawaniu osób karygodnych, więc nie ma żadnej drogi do satysfakcji. Umiarkowane organa liberalne uznały, że inaczej być nie może i dlatego bynajmniej nie pochwalają rozgłosu, jaki nadano listowi hr. Ledóchowskiego. Sam fakt, że proboszcz w Piaskach złożył list kardynała w ręce rządu a tem samem nie uznał jego arcybiskupiej jurysdykcji, był na razie zupełnie wystarczającą satysfakcją dla nowoczesnego prawa.

SPRAWY MONARCHII

Najj. Pan udzielać będzie audyencji w Wiedniu we czwartek d. 21. b. m.

— Wyświęcenie nowowybranego arcybiskupa w Salzburgu, ks. Edera, zapowiedziane na d. 24 b. m. zostało odroczone, a to z powodu iż prekonizacja nie została jeszcze dokonana.

— Najj. Pani wyjechała d. 16 b. m. o godzinie 4 po południu z Miramare do Budapesztu. Na dworcu kolejowym zęgnął Najj. Panią Namiestnik hr. Pino i burmistrz d'Angeli. Najj. Pani dziękując za przyjęcie przyrzeka, iż wkrótce przybędzie znowu do Tryestu.

— Czytamy w *Wehrzeitung*: Raport c. k. arsenału w Wiedniu, przedłożony c. k. państwowemu ministerstwu wojny za miesiąc sierpień, wykazuje nadzwyczajne postępy w fabrykacji dział polnych według systemu Uchatiusa. Preliminowana na r. 1876 liczba nowych dział będzie gotową z końcem listopada, tak, że ministerstwo może w tym czasie przystąpić do fabrykacji tej liczby dział, która dopiero w r. 1877 miała być wykonana. Korzyści ztąd wypływające, są widoczne, albowiem po pierwsze: będzie armia znacznie prędzej uzbrojoną w działa poprawnego systemu, a powtóre nie będzie potrzeby rozpuszczać przed czasem z arsenału robotników wywieszonych w fabrykacji dział. Do uzbrojenia 13 pułków artylerji polnej potrzeba 1170 dział. 970 rur działowych według systemu Uchatiusa o 75 i 9 centm. średnicy jest już odlanych. Potrzeba tedy odlać jeszcze 200 rur. Tygodniowo odlewa arsenał wiedeński 25 sztuk. Do połowy listopada r. b. będą więc wszystkie rury gotowe. Co do lawet, sporządzono dotychczas 600 sztuk; tygodniowo produkuje się 35 sztuk. Do jazyczek, lawet i wozów amunicyjnych potrzeba około 11,000 kół. Dotychczas sporządzono 3500; dziennie wyrabiają 80 kół. Podróż inspekcyjna dyrektora arsenału, generała broni Tillera, podjęta w celu zwiedzenia fabryk prywatnych, które mają zwiędzić dostarczyć licznych części składowych dział, nie pozostała bez skutku. Fabryki prywatne są tak czynne jak c. k. arsenał. Dotrzymują one najpункtualniej terminu dostawy. Fabryki prywatne wyrabiają także kule próżne i pełne i szrepele, partjami po 5 do 20 tysięcy sztuk, i odstawiają je do laboratorium chemicznego pod Wiener-Neustadt; tam napełniają kule prochem i masą eksplozującą. Przez rozdanie dostawy rozmaitych pocisków do nowych dział pomiedzy licznych fabrykantów prywatnych osiągnięto cel dwójaki: przez konkurencyę uzyskano niższe ceny i zapewniono sobie dostawę pocisków w znacznej ilości, w stosunkowo dość krótkim czasie.

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Francya i Turcyja.)

O stanowisku, jakie Francya zająć winna w kwestyi wschodniej, tak się wyraża

Mickiewicz — gdzie miał cichy kąt i kawałek chleba. Smutno mi będzie rozstać się z miejscem, które otrzymałem bez żadnej okrom Boskiej protekcji. Ludzie tu są dobrzy; ale przystanę na przyjęcie katedry słowiańskiej z obawy, żeby jaki wróg jej nie zajął i nie szczełkął z niej na nas. List przytoczony z przekładu rosyjskiego, albowiem w korespondencji Adama Mickiewicza nie mogliśmy go wyszukać. Jest tam wprawdzie podobny ustęp w piśmie do ks. Czartoryskiego ale powyżej przytoczony jest dosadniejszy.

„W r. 1844 stosunek Mickiewicza do rządu francuskiego zmienia się na niekorzystny pierwszego. Ministerjum znajduje że profesor odstępuje od zakreszonego z góry programu wykładu. Katedra jego najprzód zniesioną została, potem dopiero zawiesili swoje odczyty Michelet i Quinet. Oto co skutkiem tego pisał do brata: „Położenie tu moje jest trudne i pracowite wobec Francuzów i rodaków. Wszakże mógłbym już w ziemi wygodnie ugrzęznąć, bo powiem (tobie tylko), że tutejsze ministerjum dało by mi pensyą powiększoną znacznie, i uwolnienie od służby, byleby sam chciał przestać służyć sprawie, której służę. Mógłbym już drogę sprzedać się. Ale to samo sumienie, które mi nie dozwoliło szukać karyery w Rosyji i Losannie, nie daje mi zatrzymać się na drodze. A mam pewność, że jeżeli wierny będę głosowi wewnętrznemu, nie mi się złęgo nie stanie, bo przyszłość pełna niebezpieczeństw przedemną. Bracie, jużemy podstarzeli, życie przeszło jak chwilka, a zdamy tylko rachunek z tego, jakieśmy go użyli, dla dobra bliźnich i ojczyzny“. Z tych wyjątków, snadno się przekonać można, że jeżeli był politycznym przeciwnikiem Rosyji, to nigdy jeszcze posadzić go o rewolucyjne tendencje nie mamy prawa, pozostał on

do końca czystym i moralnym, do końca sympatyczną osobistością...“

Tyle z nieznanego autora...

Jeszcze jedna krótka wzmianka — i już zamknijmy sprawozdanie dzisiejsze.

Pan Barteniew przytacza *) wiersz rosyjski poświęcony Mickiewiczowi, razem z kubkiem ofiarowanym mu na obiedzie składkowym w mieszkaniu Sobolewskiego w Moskwie w 1828 r. I jedno i drugie znane nam z pracy wydanej przez Władysława, syna naszego wieszczka. Ale jest tu dopisek wielce znaczący, w takie mniej więcej słowa ujęty:

„W lat kilka później znany głos oburzonego piewcy doszedł do Moskwy. Ale i wówczas Moskwa tu umiała odróżnić Słowianina, poetę i człowieka, od politycznego agitatora. Dowiedziano się, że schorowany, nieszczęśliwy Mickiewicz w nędzy mieszka na Batignolskiem przedmieściu pod Paryżem. W myśl Chomiakowa zebrano 5000 r. i posłano je sekretnie Mickiewiczowi. Przypadkiem tylko dowiedzieliśmy się o tem od człowieka, który wyjeżdżając za granicę, miał sobie poleconem doręczenie wieszczowi polskiemu tej sumy. Szanując skromność do dziś żyjących uczestników tej dziwnie pięknej składki, wyliczymy tu tylko zmarłych, a byli nimi oprócz Chomiakowa, Baratynski i Szewyrow. Mickiewicz, jak nam powiadano ze zdziwieniem, ze łzami w oczach, głęboko poruszony dar ten przyjął...“

Tak opowiada pan Barteniew... Ale czy to prawda?!...

*) *Ruskij Archiw*, II. 2241.

DR. ANTONI J...

dziennik francuski *Temps*. „Cała uwaga publiczna zwrócona jest dziś na wypadki odgrywane się na wschodzie, niemniej jednak i na to, co się dzieje w Europie, mianowicie w Anglii. Jeśli co daje nam uczuć upokorzenie, jakie nam zgotowała zewnętrzna i wewnętrzna polityka cesarstwa, to z pewnością podrzędna a raczej nie nie znacząca rola, jaką odgrywamy w kwestyi wschodniej. A jednak rola taka jest dla nas w obecnej chwili jedynie możliwą; nie przebaczylibyśmy też rządowi, gdyby z ambicyi lub lekkomyślności sprowadził nam jakiegokolwiek choćby najmniejszego zawikłanie, bo instynkt mówi nam, że nie godzi się Francji oddawać głośnym objawom opinii publicznej, które są siednim narodom mogą przynieść zaszczyt. Nie ulega wątpliwości, że i my myślimy o Turkach, o ich zachowaniu się w Bułgarii, o ich rzekomego zadaniu rządzenia chrześcijańskimi poddanymi tak samo jak się to dzieje z tamtej strony Alp, w Anglii lub Rosyji; nie wolno nam jednakże, jak innym głośno wypowiadać tego, co byśmy chcieli i powinni a to z tej prostej przyczyny, że zbywa nam na potrzebnej do tego powadze. Ze powściągliwość taka nie pochlebia dumie narodowej, nikt zaprzeczyć nie może, ale również najmniejszej nie ulega wątpliwości, że położenie nasze zakazuje nam wyższe sobie rościć pretensje. Powściągliwość ta atoli powinna przeminąć i przeminie nie zadługo. Musimy i możemy zmierzać do tego, abyśmy w sprawach europejskich mianowicie takich, które całą obchodzą ludzkość, mogli kiedyś ważniejszą odgrywać rolę. Czy chwila ta prędzej lub później nastąpi, zależy to jedynie od nas a dwóch szczególnie potrzeba nam do tego rzeczy. Najprzód nie powinniśmy, co zresztą jest jasnym dla każdego, żałować ani mozołów ani pieniędzy w celu przywrócenia naszej potęgi militarnej. Powtóre, co niemniej potrzebnem ale też niemniej trudnem jest do osiągnięcia, powinien cały naród, powinny wszystkie umysły dążyć do zdobicia sobie tych przymiotów, którymi jedynie zyskać można moralną powagę. Na rozumie i szlachetności nie zbywa nam a przymiotami temi niejednokrotnie zasłużyliśmy sobie na sympatyę i wdzięczność ludów, powinniśmy jednakże za pomocą wychowania przyswoić sobie prawdziwe cnoty obywatelskie a temi są: zmysł praktyczny, umiarkowanie, wytrwałość i poszanowanie instytucji. Powinniśmy przedewszystkiem wyrobić sobie zmysł, bez którego najkosztowniejsze dary najmniejszegooby nie przyniosły użytku, to jest silne dążenie do osiągnięcia o każdej sprawie prawdziwych i dokładnych informacji, silne pragnienie aby we wszystkich rzeczach jak najdokładniej się rozpatrzyć, zanim się przystąpi do czynu. Wobec wysokiego stopnia, na jakim się dziś znajduje cywilizacya, jedynie pod tym warunkiem jest się rzeczywiście wielkim narodem, jedynie tym sposobem można sobie samemu przyjść w pomoc i innych, o ile własne siły na to pozwolą, wesprzeć. Nawet militarna potęga, jakkolwiek w każdym razie jest niezbędną, wtenczas dopiero spodziewaną przynieść może korzyść, jeśli ten najwyższy spełnimy warunek.

(Warunki pokojowe Porty.)

Znane już czytelnikom tureckie warunki pokoju, zakomunikowane zostały mocarstwom pośredniczącym w nocie a raczej memoryale, datowanym w wys. Portce 14 września 1876. Rząd turecki zaczyna od stereotypowego frazesu o niewdzięczności „administracyi“ księstwa serbskiego, która nadużywając swobód i przywilejów, hojnie sobie przez Portę nadanych, popierała wszelkimi sposobami ruch powstańczy w Bośni, Hercegowinie i Bułgarii a nawet własnym kosztem uzbrajała oddziały, wyprawiając je przeciw wojskom cesarsko-ottomańskim. Rząd turecki widział się zmuszonym dla zapobieżenia nadał takim prowokacyom, ustawić na granicy serbskiej kilka korpusów wojsk, co jednak miało znaczenie tylko odporne. Rząd serbski po daremnych usiłowaniach wyczerpania cierpliwości w Porty, która unikała starannie wszelkiego powodu do starcia, zrzucił w końcu maskę i pociągając za sobą Czarnogórą, wypowiedział otwartą wojnę. „Ujrano wtedy, mówi patetycznie memoryał, jak naród, który cesarstwo ottomańskie obsypało swobodami, przywilejami i dobrodziejstwami, jak naród ten popychany przez demagogię bez sumienia rzucił się z wściekłością na pograniczne prowincje cesarstwa, niosąc tam zniszczenie i nędzę; widziano jak książę lenniczy, dając się porwać obłudowi popularnemu, sprzeniewierzył się przepisom honoru i lojalności, widziano ministrów, którzy odpychają: usilne rady całej Europy, nie wahali się dla dogodzenia zachciankom karygodnym i chimerycznym rzucić księstwa serbskiego w przepaść wojny.“ Rząd turecki mówi memoryał dalej, zaskoczony tak brutalnym napadem, potrzebował dłuższego czasu, aby zgromadzić u granic serbskich siły do-

stateczne do stłumienia tej rebellii. Krwawe bitwy nad Timokiem i Morawą nie pozostawiają żadnej wątpliwości o ostatecznym wyniku wszczętego przez Serbię zatargu.

Rząd cesarski umie ocenić motywa ludzkości, które spowodowały dyplomacyę europejską do ofiarowania swych usług rządowi belgradzkiemu w tak krytycznej chwili. Podziela on życzenie położenia tamy rozlewowi krwi, ale proponowane zawieszenie broni uważa za drogę niepraktyczną a nawet szkodliwą, która podtrzymując i przedłużając stan niepewności, mogłaby tylko pogorszyć sytuację. Zdaniem rządu ottomańskiego byłoby daleko lepiej przystąpić od razu bez straty czasu do ułożenia warunków, pod którymi pokój mógłby być przywróconym w nowem przez Serbię stworzonym położeniu.

Przyznając Serbii prawo własnej administracyi i własnej obrony kraju, chciał rząd cesarski zaspokoić wszystkie jej życzenia budujące na wierności i roztropności narodu serbskiego i mężów, którzy nim rządzą. Nadzieje zawiody, a rządy przyjaźne uznają teraz same konieczność, zapobieżenia na przyszłość złemu, którego próbkę bolesną teraz nam dano. Serbia zasłużyła na surową karę za winę, której się dopuściła. Mimo to rząd cesarski i tym razem jeszcze potrafi dać przewagę uczuciom umiarkowania nad uczuciem zemsty, chociaż bardzo uprawnionej. Nie chce on, aby naród serbski został zupełnie przygnieciony ciężarem odpowiedzialności, jaką ściągnął na się. Pragnie tylko zabezpieczyć się na przyszłość, aby doświadczenie jakie zrobił, nie przeszło bez śladu.

Następuje wyliczenie znanych już czytelnikom sześciu warunków pokoju. Każdy przyzna, powiada dalej memoryał, że warunki te wskazane są koniecznością i roztropnością; niemasz w nich nic takiego, co by zmieniało sytuację, utworzoną traktatami. Ścieśnione są tylko te koncesyje, które Porta wprost i z własnej woli przyznała księztwu; zresztą w warunkach nie masz nic, co by ujmę przyniosło ważnym interesom, zastrzeżonym Serbii za wspólnem porozumieniem mocarstw i Wys. Porty.

W szczególności warunek ograniczający siłę zbrojną i artylerję, może Serbii wyjść tylko na dobre, oszczędzi jej bowiem wiele ofiar i ciężarów. Serbia nie ma powodu obawiać się żadnego nieprzyjaciela, a powiększenie sił zbrojnych i artylerji nie mogłoby mieć innego celu, prócz celu nieprzyjaźnego rządowi cesarskiemu. Punkt o reokupacyi fortec poleca Porta szczególnej uwadze mocarstw. Zawiera on w sobie tylko rewindykację niezaprzeczonego prawa; zresztą opinia publiczna w Turcyi domaga się tej reokupacyi uważając ją za najlepszą rękojmię pokoju ze strony Serbii.

Zresztą, powiada memoryał, Porta chcąc uniknąć podejrzenia o jakieś myśli uboczne i dać dowód zupełnego zaufania do mocarstw pośredniczących tak mocno przejętych koniecznością pokoju, poddaje swe warunki ocenieniu sześciu mocarstw, zdając się zupełnie na ich uczucia słuszności i mądrość.

Co do Czarnogóry utrzymanie zostanie *status quo ante*.

Skoro tylko mocarstwa pośredniczące oznajmia Wys. Portce swe zdanie o przedłożonych warunkach, wydanym zostanie w przeciągu 24 godzin rozkaz wstrzymania kroków nieprzyjacielskich i stosunki przyjaźne z księstwami zostaną przywrócone.

Na tem kończy się memoryał.

(Traktat rosyjsko-niemiecki w sprawie wschodniej.)

La France a za nią wszystkie dzienniki zagraniczne ogłaszają dokument zawierający preliminarja traktatu zaczepno-odpornego, jaki w dniu 11 czerwca b. r. zawarty został rzekomo między kanclerzami Niemiec i Rosyji. Wiadomość o takim aliansie dwóch mocarstw północnych w sprawie wschodniej już dawniej pojawiała się w dziennikach, ale doznawała zawsze bardzo stanowczego zaprzeczenia. Teraz wystąpiła w formie określonej, z pewnymi pozorami zewnętrznej autentyczności, co jednak bynajmniej nie czyni jej podobniejszą do prawdy. Jeżeli mimo tego powtarzamy sensacyjny ten „dokument“, czynimy to z obowiązku dziennikarskiego, który każe zapisywać wszystko, co choćby na chwilę zwraca na siebie uwagę publiczną. Oto ów wrzekomy dokument:

„Najj. cesarz niemiecki, król pruski i Najjaśniejszy cesarz Wszech Rosyji przewidując, że nowe wypadki, jakie zaszły w państwie ottomańskim tego są rodzaju, że zakłócić mogą pokój powszechny, życząc sobie, zapobiedz na przyszłość wszelkim zawikłaniom, postanowili porozumieć się co do wspólnej podstawy, na której mają oprzeć wszystkie swe działania. W tym celu książę Bis-marck z jednej a książę Gorczakow z drugiej strony otrzymali pełnomocnictwo i zgodzono się na to, że następujące warunki sta-

nowić będą podstawę tego preliminowanego, zaczepno-odpornego traktatu.

Art. 1 Cesarz niemiecki i cesarz rosyjski obowiązują się nawzajem, że żaden z nich w żadnym przypadku, w obec państwa ottomańskiego, w jakiegokolwiek znajdowałyby się ono fozie, zgola żadnego nie uczyni kroku, nie porozumiewszy się naprzód co do niego.

Art. 3. Gdyby Serbia i inne zależne od Turcyi kraje wojnę rozpoczęły a armia sultańska miała być zwycięską, wtenczas Ich cesarskie Moście opierając się na traktacie paryskim będą interweniowały u Porty, aby dla Serbii i innych krajów utrzymać *status quo*, zagwarantowany im przez państwa podpisane na traktacie.

Art. 3. Strony zawierające niniejszy układ uznały za stosowne, zastrzedz sobie w takim razie, aby im wolno było nakłonić sultana do zaprowadzenia reform, któreby zaspokoili liczne i słuszne żądania słowiańskich poddanych Turcyi; obie strony będą czuwały nad przeprowadzeniem tych reform w najrozleglejszych rozmiarach.

Art. 4. Gdyby zaś przeciwnie szala zwycięstwa przechylić się miała na stronę państw lenniczych i zrewoltowanych prowincyj, w takim razie Ich cesarskie Moście zgodzą się na wyniki ztąd stau rzeczy i jako podstawę przyjmą niezależność wszystkich krajów słowiańskich, niemniej Mołdawii i Wołoszczyzny, które to kraje wchodzą w skład europejskiej Turcyi; powołają bezwzględnie wszystkie chrześcijańskie mocarstwa na kongres, celem nadania tym krajom jak najlepszej organizacji.

Art. 5. Ponieważ w takim razie Konstantynopol *ipso facto* przestałby być stolicą europejskiej Turcyi, dlatego Ich cesarskie Moście zaproponują mocarstwom, aby zawezwać sultana do obrania sobie rezydencji w azyatyckich krajach, a Bosfor i miasto otworzyć dla wolnego handlu, który byłby gwarantowany przez wszystkie mocarstwa europejskie. Strony zawierające ten układ obsadzą miasto i wody swem wojskiem lądowem i morskiem, które dopiero wtenczas opuści zajęte kraje, gdy mocarstwa ostateczną w tym względzie powezną uchwałę.

Art. 6. Gdyby skutkiem różnicy zdań porozumienie między wielkimi mocarstwami i Najjaśn. monarchami na zasadzie postanowien, w art. 2. 4 i 5 wyrażonych, nie miało przyjść do skutku i gdyby znikła wszelka nadzieja wspólnego działania, wyszła mocarstwa sprzymierzone swe wojska i obsadzą nimi terytoria stron walczących, aby nadać tym krajom możność oznaczenia rządu, któryby dla nich był najdogodniejszym.

Art. 7. Chcąc być gotowymi do zapobieżenia ewentualnościom powszechnej z wypadków wschodnich powstać mogącej konflagracji europejskiej, obowiązują się Ich ces. Mości połączyć swe siły lądowe i morskie w celu odparcia każdej zaczepki, z którejkolwiek pochodziła strony.

Art. 8. Postanowienia o sile zbrojnej morskiej i liczbie wojsk, będą przedmiotem osobnej późniejszej konwencji, która będzie dodatkiem do niniejszego traktatu zaczepno-odpornego i posiadać taką samą moc i znaczenie, jakgdyby stanowiła jego część integralną.

Art. 9. Rozpoczęcie rokowań w celu ostatecznego zawarcia traktatu zaczepno-odpornego, na podstawie niniejszych preliminaryów, nastąpi w Berlinie we dwa miesiące, po dniu ratyfikacji, przez Najjaśn. monarchów albo jeszcze wcześniej, jeżeli będzie można.

Art. 10. Artykuły powyższe mają być przedłożone bezpośrednio cesarzom do ratyfikacji.

Co dla lepszej wiarygodności własnoręcznym podpisem i pieczęcią stwierdzamy.

Dan w Berlinie 11 czerwca 1876 *podp. Bismarck, Gorczakow.*

Dokument ten oznaczony jest na czele napisem: Prywatny gabinet Jego Ces. Mości. Sekcyja I; u spodu zaś znajdują się słowa: za wiarygodność odpisu: hr. Adlerberg.

France donosi prócz tego: „Cesarz Aleksander wziął inicjatywę w zwołaniu kongresu; posunie się on aż do ostateczności. Generał Miljutyn, minister wojny otrzymał rozkaz pogotowia“. A dalej pisze ten sam dziennik: „Ponieważ Porta odrzuca proponowane pośrednictwo, poczynił ks. Gorczakow na rozkaz cesarza ostatnie kroki u mocarstw, aby doprowadzić do skutku kongres, któryby podyktował Turcyi rozejm i pokój. Prusy i Włochy zgodziły się na kongres, Francya nie dała jeszcze odpowiedzi, Austria nie odpowiedziała stanowczo. Cesarz Aleksander napisze do cesarza Franciszka Józefa. Jeżeliby te usiłowania ku zapewnieniu pomyślnego skutku dla kongresu nie powiodły się, opuściłby Ignatiew bezzwzględnie Konstantynopol. Cesarz Aleksander wypowiedziałby wojnę wydając, równocześnie manifest do wszystkich mocarstw, w którym jako jedyny swój cel oznaczyłby ochronę chrześcijan bez najmniejszej pretensji do posiadania Bosforu. Wszystko jest gotowe do wojny, ale wojna nie będzie rozpoczęta, chyba w ostatecznym razie“.

Tyle France, która oczywiście przyjąć musi całą odpowiedzialność za te wszystkie więcej sensacyjne niż podobne do prawdy wiadomości.

(Z czarnogórskiego teatru wojny.)

Oficyalne sprawozdanie czarnogórskiego prezydenta senatu Bozo Petrowicza przesłane księciu Nikicie, potwierdza najzupełniej wszystkie szczegóły, jakie nas dotąd doszły o bitwie pod Triżebaczem. Turcy przyznają się już do klęski, piszą jednakże, że straty ich nie 3000, ale tylko 1600 ludzi wynoszą. Opowiadają, że Derwisz basza kazał strzelać na kilka oddziałów własnego wojska, które podczas bitwy poczęły uciekać. Oczekiwane przez Turków posiłki jeszcze nie przybyły. Natomiast przywieziono do Podgorzycy działa Kruppa a w Antiwari wyładowano z okrętów przeszło 2000 koni. W skutek ostatniej odezwy naczelnego wodza tureckiego przyłączyło się do armii Derwisza baszy przeszło 1000 ludzi należących do kilku szepców albańskich. Mirydyci zachowują się jeszcze neutralnie, większość ich jednakże zdaje się przechylać na stronę Czarnogórców. Emissya nowych tureckich pieniędzy papierowych z przymusowym obiegiem zadała niemały cios komercyjnym stosunkom Albanii. Ruch handlowy ustał podobno całkiem, tak że wielu kupców pozamykało sklepy. — Od czasu jak Derwisz basza 11 września naprzód usiłował usadowić się w Czarnogórze i szaniec usypać, w skutek ciągłej niepogody ustały po obu stronach wszelkie operacje wojenne. Donoszą tylko o dwóch wypadkach. Czarnogórcom udało się podobno zniszczyć szaniec turecki pod Karicką Górą. Z drugiej znowu strony kanonierski statek turecki usiłował zbombardować czarnogórską miejscowość Wirbazar, położoną nad jeziorem skutarskim. W skutek bardzo silnego ognia Czarnogórców musiał jednakże odpląć, znaczne poniósłszy uszkodzenia. Podkomendni Mukhtara baszy, który podług dziennika „Glas Czarnogorca“ ma być przeciż ze wszystkich stron osaczony, zarzucają swemu naczelnemu wodzowi zupełną nieudolność i domagają się, aby go z przyczyny dotychczasowej jego bezczynności postawili przed sąd wojenny. Dżellaludin basza udać się ma w tej sprawie do Konstantynopola. Wojska czarnogórskie stoją pod Kuczją i Darniowymgradem, gdzie znajduje się teraz główna kwatera księcia Nikity dowodzącego 12.000 ludzi.

KRONIKA

† Julia Wanda z Potockich hr. Cabogowa, dama pałacowa Jej Cesarskiej Mości i dama gwiazdzistego krzyża, umarła w dobrach swych Biłka szlachecka dnia 18 b. m. w 88 roku życia. Była to dama wielkich cnót i najszlachetniejszych przymiotów serca, a miłosierdzie jej i dobroczynność znane są całym kraju. Cały zastęp ubogich i nieszczęśliwych rzewnie oplakiwać będzie swą dobrodziejkę, która hojnie i z ewangeliczną cichością spieszyla wszędzie z pomocą, gdzie chodziło o ostarczenie łez i ukojenie niedoli. Zbyt często nadużywano dobroci jej serca, lecz to jej nigdy nie odwodziło z drogi miłosierdzia. Zmarła aż do ostatnich lat swego życia mimo tak sędziwego wieku i ustawicznych cierpień zachowała dziwną żywość i swobodę umysłu. Wysoce wykształcona, obdarzona niepospolitą w tak sędziwym wieku pamięcią, s. p. hr. Cabogowa była prawdziwą kroniką przeszłości, a obracając się przez cały długi żywot swój w najwybitniejszych i najświetniejszych kołach towarzyskich krajowych i zagranicznych, umiała wybornie kreślić rozmaite przejścia obyczajowe i społeczne, w jakie obfitowała pierwsza połowa wieku XIX. Wspomnienia te wielce ciekawe i charakterystyczne, zapewne nigdy nie spisane, poszły do grobu wraz z tą szlachetną matroną polską, której śmierć wzbudzi serdeczne współczucie w najszerszych kołach krajowych i zagranicznych.

— Wybór uzupełniający jednego członka Rady powiatowej stanisławowskiej z grupy gmin miejskich rozpisano na dzień 18 października b. r. Wybór ten odbędzie się w mieście powiatowem Stanisławowie o godzinie i w lokalnościach wskazanych w kartach legitymacyjnych, które doręczy wyborcom c. k. Starostwo.

* Obląkanie. Wczoraj sprowadzono do policyi Wolfa Raucha, kupca i właściciela kamienicy w Przemyślu, który przed kilkoma dniami przybywszy do Lwowa, dziwacznym swoim zachowaniem powszechną na siebie zwracał uwagę. Wczoraj po południu w przystępie widocznego obląkania nie dał nikomu do siebie się zbliżyć; krzycząc, „że jest Bogiem, że do nieba musi pójść“. Umieszczono go w zakładzie obląkanych w Kulparkowie

* Zguba. Mojżesz B., buchhalter, zgubił wczoraj około godz. 11 przed południem na ulicy Halickiej cztery sztuki banknotów po 50 złr.; zaś po południu Sime P. właścicielka domu zgubiła na ulicy Karola Ludwika 40 złr. w banknotach.

* Swawola. Zeszłej nocy na placu Strzeleckim spostrzegł żołnierz policyjny artylerzystę niosącego wielką kwaterę od okna, którą zapewne ze swawoli wyjął z okna w niewiadomym dotychczas miejscu. Widząc zbliżającego się żołnierza policyjnego porzucił kwaterę na trotuarze i uciekł. Poszkodowany może się zgłosić po swoją własność w policyi.

— Stypendya dla uczniów rolnictwa. Ministerstwo rolnictwa ogłoszeniem z d. 8 b. m. podało do powszechnej wiadomości, że na wydziale rolniczym c. k. wyższej szkoły gospodarczej w Wiedniu z początkiem roku 186/7 opróżnione będą dwa stypendya państwowe po 400 zł. Ubiegający się o te stypendya winni podać swe z dołączeniem należycie legalizowanego świadectwa ubóstwa oraz świadectwa odbytego egzaminu maturalnego bądź ze szkół gimnazjalnych, bądź też realnych oraz innych celowi odpowiednich świadectw, wnieść do c. k. Ministerstwa rolnictwa na ręce rektora wymienionej szkoły gospodarczej (k. k. Hochschule für Bodenkultur in Wien) najpóźniej do d. 10 października r. b.

— Dzierżawę teatru krakowskiego na dalszych lat 6 otrzymał jak donosi *Afisz* p. Stanisław Koźmian.

— Wiele mówiące cyfry. Liczba realności wystawionych obecnie na sprzedaż w Wiedniu, wynosi podług dzienników wiedeńskich 1218. Realności te reprezentują wartość złr. 199,680.000. Na cyfry powyższe nie składały się wcale przedmieścia i dzielnica Favoriten, gdzie osobno naliczono domów na sprzedaż wystawionych 817, reprezentujących sumę złr. 62,183.790.

— Marynarze austriacy w Anglii. Jak donoszą dzienniki angielskie w Chathamie bawi obecnie grono inżynierów pod kierownictwem naczelnego inżyniera floty austriackiej kapitana Wisslingera, ażeby na podstawie otrzymanego od admirałicy angielskiej zezwolenia studyować budownictwo okrętowe w chathamskich warsztatach morskich.

— Naturalny przyrząd do mnożenia. Włóścianie francuscy, nieumiejący mnożyć podług prawidła arytmetycznego, pomagają w tem sobie w sposób osobliwszy. Mnożą na palcach, która to operacja wymaga tylko, ażeby mnożący znał iloczyn z liczb od 1 do 5. Jeśli tedy potrzebują pomnożyć z sobą dwie liczby większe niż 5, to na jednej ręce zginają tyle palców, o ile jednostek liczba mnożna większa jest od 5, na drugiej zaś ręce zginają tyle palców, o ile jednostek mnożnik większy jest od 5; następnie uważają każdy zgięty palec za dziesiątkę i sumują tyle dziesiątek ile na obu rękach naliczą zgiętych palców, podczas gdy liczby niezgiętych palców na obydwu rękach mnożą z sobą i iloczyn dodają do owej sumy dziesiątek. Na przykładzie najlepiej objaśnimy ten prymitywny spryt arytmetyczny. Oto chodzi przypuśmy o pomnożenie liczby 6 przez 8. Na jednej ręce zgina mnożący jeden palec, zaś na drugiej trzy palce, razem cztery, a że każdy oznacza dziesiątkę, równa się to =40; niezgiętych palców było na jednej ręce 4, na drugiej 2, a liczby te pomnożone ze sobą =8, zatem 40 + 8 = 48. Weźmy inny przykład: 8 × 9. Na jednej ręce zgiętych palców 3, na drugiej 4, a zatem 7 dziesiątek =70; niezgiętych palców pozostało na jednej ręce 2, na drugiej 1, a zatem 2 × 1 = 2, w rezultacie więc 70 + 2 = 72.

— Płec do palenia zwłok ma być wybudowany kosztem 15.000 mark na cmentarzu w Gotha, na mocy uchwały tamtejszej rady miejskiej.

— Okropne pożary szerzyły się w weszłym tygodniu w okolicy miasta Bastii na wyspie Korsyce. *Temps* paryski ogłasza następujący telegram z Bastii dnia 13go września: Od trzech dni w okolicy tutejszej szerzy się straszny pożar, który dotychczas zniszczył kilka wielkich posiadłości w Foriani, Cardo, Biquiglia i Ortal. Pożar nie jest jeszcze opanowany.

— Męzobójstwo. Dzienniki węgierskie opowiadają, że w miejscowości Tarczal, w komitacie Zemplińskim, niedawno żona aptekarza Babczaka, żyjąca z mężem w niezgodzie, zamordowała go podczas snu w ten sposób, że oblała go ukropem. Ozuła małżonka jest uwięziona.

— Podrabiane dwudziestocentówki pokazały się w obiegu w Wiedniu. Wydawał je męczczyzna dobrej tuszy, ze stanu wyrobniczego, którego ściga teraz policya. Podrabiane monety są z mosiądzu, posrebrzane. Falszerz wydał ich najwięcej w dystrybucjach tytoniu.

— Zawalenie się kamienicy. W dzielnicy wiedeńskiej *Ottakring*, przy *Salmgasse* dnia 16 h. m. z rana zawaliła się część kamienicy będąca własnością centralnego banku dla kredytu ziemskiego, którą właśnie miano restaurować. W gruzach pogrzebanych zostało sześć partyj składających się z dziewięć-

ciu osób, lecz dzięki energii straży bezpieczeństwa i ogniowej szczęśliwie wydobyto wszystkich. Z nieszczęśliwych tych wszyscy z wyjątkiem jednej tylko starszuszki ponieśli lekkie tylko uszkodzenia, zastąpili ich bowiem od gruzów belki, które się sparły nad ich głowami. Kamienica, która była widownią katastrofy, była to jak się wyrażają dzienniki wiedeńskie „budowa z kart“, a główny jej filar nie spoczywał wcale na fundamentach! Ofiary katastrofy należą wyłącznie do stanu wyrobniczego.

— Zgnięta gorączka w Savannah występuje coraz gwałtowniej. Podług ostatnich telegramów w jednym dniu 15 b. m. uległo jej 27 mieszkańców.

— Wielki pożar zniszczył w nocy na sobotę fabrykę spirytusu Mauthnera w dzielnicy *Simmering* w Wiedniu. Szkoda wynosi 200.000 zł. O powstaniu ognia krążą dotąd tylko różne pogłoski.

— Los wynalazcy. W paryskich dziennikach czytamy, że niejaki Reynaud, wynalazca nowego systemu napełniania bomb substancją wybuchową, zeszłej środy w laboratorium swem przy ulicy Orsel zabity został w skutek wybuchu bomby w czasie napełniania. Ofiarą katastrofy padł także kolporter, który właśnie był wszedł do pracowni Reynauda. Dwoje dzieci bawiących się na ulicy odniosło znaczne uszkodzenia od odłamków bomby, które wyleciały przez okno.

— Szeroko rozgałęzioną bandę oszustów wysledzono, a szefa jej, niejakiego Indforta, który wydawał się za lorda Howarta aresztowano w Eisenach, Indfort od dziesięciu lat oszukiwał mnóstwo osób w Anglii, Niemczech, we Włoszech i w Austrii, w ten sposób, iż listownie z Centy lub z Barcelony ofiarowywał się wyjawic im tajemnicę testamentu, zapewniającego im znaczne korzyści, a z powodu intryg rodzinnych ukrywano przed światem. Znalazło się wielu łatwowiernych, którzy poszli na lep i ponadsyłali oszustowi tytułem zaliczki znaczne sumy, wynoszące niekiedy 1000 talarów. Indfort, który pochodzi z Anglii i przez władze niemieckie wydany został sądom angielskim, długo jako lord Howard tkuł się po Niemczech i mianowicie z Passau, Kolonii i Elberfeld, a później z Nowego Monasteru w kantonie Zurychskim prowadził swoje przebiegłe operacje szalbiercze. Znalaziono przy nim przeszło 1000 listów jednej i tej samej treści, do wód, w jakich olbrzymich rozmiarach prowadził swe oszustwo, nadto zaś znalaziono spis osób różnych narodowości, alfabetycznie ułożony piśmem greckim, do którego klucz wysledził już agent policyi angielskiej Tornoer, zaczem okazało się, iż jest to spis łatwowiernych, którzy padli ofiarą oszustwa Indforta.

— Najdłuższym na świecie mostem będzie most na rzece Tay w Szkocyi, gdzie się ona wje mocno i tworzy S. Most o którym mowy będzie 10,321 stóp długi. Kamień węgielny tej budowy położony został jeszcze w roku 1871, a koszta wówczas preliminowane były na blisko 3 miliony zł.

— Przeniesienie zwłok Belliniego. Z Paryża donoszą dnia 15 września: Dziś przed południem o godzinie 11 na cmentarzu Père Lachaise wykopano zwłoki Wincentego Belliniego, pogrzebane tam w roku 1835, w celu przewiezienia ich do Catanii, miejsca urodzenia kompozytora *Normy*, *Lunaticzki* i t. d. Odbyło się to w obecności deputacyi owego miasta sycylijskiego, oraz prefekta Sekwany p. Duval, dyrektorów teatru pp. Carvalho, Perrin, Escudier i innych, tudzież znakomitości tutejszych ze świata muzycznego. Nad grobem mistrza powiedziano pięć mów, trzy francuskie pp. markiza San Giuliano, jako reprezentanta miasta Catanii, Escudiera i Michała Massona, oraz dwie włoskie, komandora Curro i księcia Grimaldi, w których wyrażono żal z powodu przedwczesnego zgonu nieśmiertelnego piewcy. Po ekshumacyi złożono trumnę na sześciokonnym wspaniałym karawanie, który wnet pokryty został wieńcami. Oddział wojska oddał zmarłemu raz jeszcze honory wojskowe, poczem pochód żałobny udał się na dworzec kolei lugduńskiej. Opróżniony grób otrzymał ma teraz nagrobek nowy z napisem wyrażającym wdzięczność Catanii w obec Paryża za serdeczną gościnność, z jaką przyjął był u siebie Belliniego.

KRONIKA PROWINCYONALNA

*. Biała. (Śmierć w płomieniach). W Belowicach spłonęła dnia 7 września zagroda włościańska, przyczem znalazła śmierć w ogniu dwuletnia córka właściciela zgorzałego domostwa.

*. Brzesko. (Do Rady powiatowej) brzeskiej wybrani zostali przy uzupełniających wyborach dnia 28 sierpnia z mniejszych posiadłości ks. Józef Migdał i p. Józef Rudnicki, zaś dnia 11 września z grupy większych posiadłości p. Jan Goetz.

*. Buczac. (Pożar. Wypadek). W Medwedowcach wybuchł dnia 17 września ogień w stodole włościańskiej a przeniosłszy się na sąsiednie budynki zniszczył trzy chaty, dwa brogi i stodołę ze zbożem. — Czteroletnia có-

reczka młynarza w Pyszkowcach wpadła 9 b. m. do potoku i dostała się pod koło młyńskie, które ją zgruchotało. Starsza jej ośmioletnia siostra spiesząc jej na ratunek odniosła znaczne skaleczenie.

Cieszanów. (Pożar), jak się zdaje zbrodniczą ręką podłożony, zniszczył 2 b. m. dom włościański w przysiółku Witkach. Przy stłumieniu pożaru odznaczył się energią i dzielnością żandarm Jan Kowalik z posterunku Oleszyckiego.

Gorlice. (Ogień) zniszczył dnia 22 sierpnia obójście handlarza nierogacizny Stanisława Czarneckiego w Rzepienniku suchym.

Horodenka. (Utonięcie) w Potoczyskach dnia 25 sierpnia trzech chłopczków w wieku od 2 do 9 lat. Wytoczono śledztwo za brak nadzoru.

Hustatyn. (Znaczny pożar) nawiedził dnia 25 sierpnia wieś Iwanówkę. Ogień zniszczył wszystkie zabudowania mieszkalne i gospodarcze ośmiu włościan wraz z zapasem zboża.

Kamionka. (Do Rady powiatowej) kamioneckiej wybrany został dnia 11 września z grupy większych posiadłości, p. Wincenty Orłowski, właściciel dóbr.

Mościska. (W Starzawej) zniszczył pożar dnia 6 września zabudowania mieszkalne i gospodarcze dziewięciu włościan. Dwóch tylko włościan było ubezpieczonych. Pożar powstał prawdopodobnie przez podpalenie.

Myślenice. (Samobójstwo). W Zawoju, w lasku, odebrał sobie dnia 3 września życie przez powieszenie się, Józef Hurbol, rezerwista 56 pułku piechoty.

Rawa. (Piorun) uderzył dnia 24 sierpnia około godziny 4 po południu w chatę Wasyła Klimka w Kamionce i wznicił pożar, który zniszczył całe gospodarstwo.

Rohatyn. (Zasypanie ziemią). Robotnik przy drodze krajowej z Rohatyna do Brzeżan, Antoni Botkowski z Wieliczki, przyasypany został i zgnieciony na śmierć przez ziemię podczas wydobywania kamienia.

Śniatyn. (Utonięcie) w Prucie 8go b. m. włościanin z Demyca, usiłując nieostrożnie przejść w bród wezbraną rzekę.

Tarnobrzeg. (Piorun. — Wypadek). Dnia 8 b. m. piorun zabił podczas burzy chłopaka, pilnującego bydła na pastwisku w Majdanie zbydniowskim. — W Turce dnia 5 b. m. jednoroczny chłopczek pozostawiony w chacie bez nadzoru wpadł w cebrzyk napełniony wodą i utonął.

Tarnopol. (Pożar) zniszczył dnia 9 b. m. budynek mieszkalny, stajnię z 12 sztukami bydła i stodołę wraz z tegorocznym zbiorem tamtejszego gr. kat. plebana.

Tłumacz. (Piorun) uderzył dnia 16 września w chatę w Kolicach i zabił jej mieszkańców, męża i żonę.

Złoczów. (Pożary). W Jezierni spłonęło dnia 12 września 6 gospodarstw włościańskich, w Skniłowie 13 września trzy gospodarstwa, w Bezbrudach dnia 11 t. m. cztery gospodarstwa. W ostatnim wypadku ogień był podłożony.

Zółkiew. (Pożar) zniszczył dnia 3 b. m. chatę, stodołę i dwie szopy włościańskie. Ogień był podłożony.

GOSPODARSTWO I HANDEL

Wiedeń, 18 września. Tel. Gaz. Lw. Na dzisiejszy targ bydła spędzono razem 4052 sztuk t. j. 1852 wołów galicyjskich, 2013 węgierskich i 187 niemieckich. Sprzedano dla Wiednia 1529 a dla prowincyi 2178 wołów; niesprzedano 345 sztuk. W porównaniu z spędem zeszłotygodniowym dostawiono o 284 sztuk więcej. Potrzeby konsumpcyi były zatem zupełnie pokryte a w skutek tego przy ospałym popycie ceny spadły o 1 zł. na 100 kilo. Płacono od 100 kilo: za woły galicyjskie 52—59 zł., za woły węgierskie 55—60 zł., za niemieckie 55 do 58 zł.

Ceny zboża i produktów we Lwowie. Sprawozdanie tygodniowe Izby handlowej i przemysłowej za czas od 2 do 9 września 1876.

Zboża. Pszenica za 100 kilogr. od zhr. — do 9.50. Żyto za 100 kilogr. od zhr. — do 7.60. Jęczmień za 100 kilogr. od zhr. 6.— do 6.25. Owies za 100 kilogr. od zhr. 6.— do 5.50. Hreczka za 100 kilogr. od zhr. 6.25 do 6.50. Kukurudza zeszłoroczna za 100 kilogr. od zhr. 6.— do 6.20. Kukurudza nowa za 100 kilogr. od zhr. 5.25 do 5.50.

Zboża strączkowe. Groch do gotowania za 100 kilogr. od zhr. 8.— do 9.—. Groch pastewny za 100 kilogr. od zhr. 6.— do 7.—. Fasola za 100 kilogr. od zhr. — do

— do 6.50. Wyka za 100 kilogr. od zhr. 6.20 do 6.50.

Nasiona. Konieczyna najprzedniejsza za 100 kilogr. od zhr. — do 56.—, przednia za 100 kilogr. od zhr. 53.— do 53.50, średnia za 100 kilogr. od zhr. 50.— do 52.—, poślednia za 100 kilogr. od zhr. 45.— do 46.—. Tymotka za 100 kilogr. od zhr. — do —.—. Anyż rosyjski za 100 kilogr. od zhr. — do —.—. Anyż płaski za 100 kilogr. od zhr. — do —.—. Kminek za 100 kilogr. od zhr. — do —.—.

Nasiona olejne. Rzepak zimowy za 100 kilogr. od zhr. 15.50 do 16.—. Rzepak letni za 100 kilogr. od zhr. 14.50 do 15.50. Lnianka za 100 kilogr. od zhr. — do —.—. Nasionie lniane za 100 kilogr. od zhr. 12.50 do 13.50. Nasionie konopne za 100 kilogr. od zhr. 10.50 do 11.—. Chmiel za 100 kilogr. od zhr. — do zhr. —.—.

Spirytus od zhr. — do 28.98.

Galicyski zakład kredyt. włośc.

Stan na dniu 31 sierpnia 1876.

A k t y w a :

	zhr.	ct.
Stan kasy centralnej	139.568	95
Stan kas powiatowych	47.281	45
Pożyczki	8.405.539	23
Salda rachunków bieżących	1.940.192	37
	10.532.582	—

P a s y w a :

	zhr.	ct.
Wpisowe w r. 1876	2.303	—
Udziały	672.298	—
Asygnaty kasowe	1.143.150	—
Liasty dłużne w obiegu łącznie z wylosowaniami w czerwcu bież. r.	8.701.500	—
Zalegające odsetki i dywidendy od listów zast.	13.331	—
	10.532.582	—

OSTATNIA POCZTA

Najj. Pan powróci dzisiaj do Wiednia, a za dni kilka wyjedzie do Gödöllö, gdzie w gronie swej Najdostojniejszej Rodziny zabawi do świąt Bożego Narodzenia.

Węgierscy ministrowie Tisza, Szell i Trefort, mają jutro przybyć do Wiednia, gdzie rozpoczną dalsze rokowania z ministrami austriackimi. Pobyte węgierskich ministrów w Wiedniu, pisze *Budap. Corr.* potrwa dość długo. Najpierw oznaczony zostanie na tych wspólnych konferencyach ministerjalnych, czas, w których projekta ustaw ugodowych będą miały być przedłożone obu ciałom ustawodawczym, a następnie zostaną ułożone warunki pod jakimi będą miały być zawarte traktaty cłowe z mocarstwami obcemi. Ten sam dziennik zapewnia, że tym razem nie rozpoczną się jeszcze rokowania z bankiem narodowym. D. 16 b. m. odbyła się w Budapeszcie rada ministrów pod przewodnictwem Najj. Pana. W tej naradzie wzięli udział wszyscy ministrowie węgierscy. Przedmiotem narady było zestawienie programu czynności sejmku węgierskiego podczas sesyi jesiennej i sprawa ugody austriacko-węgierskiej. Przed tą radą ministrów odbyła konferencya ministerjalna u p. K. Tiszy, na której omawiano te same sprawy. *Naplo* dodaje, że na tej konferencji zapadła także stano wca uchwała co do dłu gu 80milionowego. Żaden inny dziennik węgierski nie potwierdza tego ostatniego doniesienia. *Ellenör* donosi znowu, że rząd węgierski, po załatwieniu czynności przedwstępnych i po przedłożeniu sejmowi węgierskiemu aktów w sprawie Milecicza, odroczy go na trzy tygodnie.

Z teatru wojny mamy do zanotowania, że według telegramu *N. fr. Presse* z głównej kwatery tureckiej pod Peskanją, ukończyli Turcy 15 b. m. budowę mostu na Morawie pod Ternianem wśród gwałtownego ognia działowego Serbów. Po południu tego samego dnia rozpoczęła się z obu stron silna kanonada, której około godziny 6 wieczór wielka ulewa koniec położyła. Na prawym brzegu Morawy, między Aleksinaczem i Bobowistem wnieśli Serbowie trzy nowe reduty. Na lewym brzegu posiadają tylko jeden szaniec przedmostowy, położony przed południowo-zachodnim mostem serbskim. Wszędzie indziej zresztą tylko Morawa przedziela strony walczące. Temi dniami oczekiwana jest walna bitwa. Wedle *Tagblattu* zaatakowali Turcy 14 b. m. z małemi siłami Aleksinacz. Pięć batalionów serbskich i 300 Czarnogórców pod senatorem Markiem Verbićą rzuciło się z gołemi hanczarami na atakujących i zwycięzko odparli atak. Pułkownik Horwatowicz obsadził Supo-

wacz i umocnił okoliczne wzgórza. Rada ministrów w Belgradzie postanowiła na wniosek Ranki Alimpicza, b. komendanta armii naddryńskiej, założyć fortyfikacje na serbskim brzegu Dryny.

O szansach pokojowych dzisiejsza poczta nie przyniosła nic nowego. W Berlinie memoriał turecki, (który podajemy w rubryce spraw zagranicznych) sprawił miał dobre wrażenie. Przebija zeń, zdaniem *N. fr. Presse* pojednawczość rządu tureckiego, a przy takim usposobieniu nie trudno będzie wynaleść sposób załatwienia sprawy. Nie zgadza się to z artykułem *Nordd. Allg. Ztg.* który wczoraj na tem miejscu zaznaczyliśmy, a który warunki Porty traktuje jako nie nadające się do dyskusyi. Dziennik ten, jak wiadomo, reprezentuje w Niemczech opinie rosyjskie. Także *Diritto* włoski pisze, że warunki tureckie są nie do przyjęcia. Pokój pod temi warunkami byłby zdaniem *Diritta* tylko zawieszeniem broni i pogorszyłby jeszcze stan rzeczy, który wywołał obecną wojnę. Byłby on ciągią podniętą do nowych niepokojów na Wschodzie. Tylko *status quo ante* w Serbii może być podstawą rokowań pokojowych. Zanotować wreszcie wypadka ważny telegram *Presse* z Pery, według którego mocarstwa oświadczyć miały Porcie, że warunki jej wzmą pod rozważyć dopiero wtedy, gdy przystanie na dwumiesięczny rozejm. Porta miała wyrazić gotowość zadośćuczynienia temu żądaniu mocarstw, a nawet wydać już odpowiednie rozkazy dowódczom wojsk swoich.

Wysłani przez rząd turecki do Bułgarii pp. Blacque bej i Jowanczo Effen-di przedłożyli w tych dniach swoje sprawozdanie w sprawie okrucieństw w tej prowincyi popełnionych. Sprawozdanie to, oparte na danych statystycznych podaje liczbę ofiar na 4000, w której to liczbie mieszczą się już i muzułmanie. Nie poprzestając na tem wyznaczyła Porta dla jeszcze dokładniejszego zbadania sprawy nową komisję pod Sadulahem-bejem, który był dawniej ministrem handlu i używa sławy męża inteligentnego i zaanego. Komisya ta złożona z urzędników narodowości tureckiej udała się 17 b. m. do Adrianopola. Winowajcy zostaną surowo ukarani.

Z Rosyi nadeciągają ciągle ochotnicy do Serbii. Do Milanowaczu przybyło temi dniami 300 Kozaków z końmi. W Niżnym Nowogrodzie utworzył się legion 1000 ochotników. Zebrano tam dla Serbów 20000 rubli. Cesarz Aleksander kazał według *Tagblattu* w dniu swoich imienia odpowiedzieć telegraficznie pułkowi kozaków gwardyjskich i pułkowi Pawła, że przekonany jest, iż pułki te okażą się godnemi swej dawnej sławy, na co znów kozacy odpowiedzieli że gotowi są umrzeć w obronie tronu i ojczyzny.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 19 września (Tel. pryw) W skutek jednomyślnego nacisku mocarstw nastąpi na całej widowni wojny tymczasowe dziesięciodniowe zawieszenie broni. Następnie ma być uchwalony dłuższy rozejm, podczas którego odbywać się będą rokowania pokojowe. Midhat hasza, który się sprzeciwiał zawieszeniu broni, ma ustąpić z ministerstwa.

Wczorajsza wiadomość *Tagblattu* o proklamowaniu księcia Milana królem Serbii, nie potwierdza się. Gdyby zresztą była nawet prawdziwą, rząd serbski wyparłby się tego *pronunciamento*.

Nova Presse zamieszcza artykuł, w którym bardzo gorliwie przemawia za podźwignięciem przemysłu naftowego w Galicyi, aby wobec podskoczenia cen nafty amerykańskiej, galicyjska produkcya mogła zająć stanowisko światowe.

Łondyn, 18 września. Dział po południu odbyło się na *City* wielkie zgromadzenie pod przewodnictwem Lorda-mayora. Na zgromadzeniu tem przyjęto jednogłośnie rezolucyę, w której zgromadzenie protestują przeciw tureckim barbarzyństwu i żądają od rządu, aby popierał niepodległość słowiańskich prowincyj. Zgromadzenie uchwaliło w tym duchu adres do królowej i wybrało deputacyę, która wręczy lordowi Derby powyższą rezolucyę.

Odpowiedz, redaktor Władysław Kozłowski.

OD ADMINISTRACYI.

Wszyscy cało- i półroczni abonenci *Gazety Lwowskiej* otrzymują bezpłatnie dodatek miesięczny, **Przewodnik naukowy i literacki**, który wychodzi w zeszytach, obejmujących sześć arkuszy druku. Najważniejsze siły literackie i naukowe składają się na treść tego pisma, którego pierwsze półrocze zawiera między innymi artykułami następujące obszernie prace: *Testament Bolesława Krzywoustego* przez dr. Antoniego Małeckiego; *Wyprawa Żwanięcka* przez dr. Ludwika Kubalę; *Wyprawa angielska do bieguna północnego* przez dr. Stanisława Warnkę; *Jerzy Ożarowski i kardynał Fleury* przez Józefa Szujskiego; *Ulryk Werdum i dziennik podróży jego po Polsce* przez dr. Ksawerego Liskego; *Charakterystyka Kazimierza Wielkiego* przez Józefa Szujskiego; *O teraźniejszych naukowych poglądach na budowę społeczeństwa* przez dr. Euzebiusza Czerkawskiego *Literaci i odczyty publiczne w starożytnym Rzymie* przez dr. Z. Węclewskiego; *Spis* przez hr. Maurycego Dzieduszyckiego; *Losy kresowego miasteczka* przez dr. Antoniego J.; *Bocian*, przez prof. dr. Eugeniusza Janotę; *Królewicz Jan Kazimierz* przez dr. Ludwika Kubalę; *Niedoszłe legiony* przez dr. Antoniego J.; *Warszawa w roku 1796* przez dr. Władysława Wisłockiego i t. p.

Przewodnik naukowy i literacki stanowi w roku dwa tomy, obejmujące razem 72 arkuszy druku, a otrzymują go bezpłatnie wszyscy ci abonenci, którzy prenumerują *Gazetę Lwowską* całorocznie lub półrocznie, jednakoż nie w innych terminach, jak od 1 stycznia do ostatniego grudnia, lub od 1 stycznia do ostatniego czerwca i od 1 lipca do ostatniego grudnia.

Przyjechali do Lwowa

dnia 19 września 1876.

Hotel Angielski.

Pp. W. Mikus z Chodorowa. — W. Rylski z Uhrynowa.

Hotel Żorza.

Pp. S. hr. Fredro z Mościsk. — K. hr. Leduchowski z Rosseyi. — T. Chajęcki z Żurawna. — M. Parmiter z Anglii.

Hotel Europejski.

Pp. H. ks. Lubomirski z Odessy. — J. Beizen z Rosseyi. — W. Potrikowskiej z Warszawy.

Odjechali ze Lwowa.

dnia 19 września 1876.

Pp. A. hr. Krasicki do Rosseyi. — A. hr. Łoś do Borkowa. — P. hr. Moszyński do Krakowa. — H. Komarek do Wiednia. — J. Falkowski do Sambora. — M. Przecięcki do Warszawy. — J. K. Puzyna do Czarnołęca. — J. Rakovetz z Czerniowiec. — J. Romański do Brodów. — K. Zawadzki do Poczaj.

Spostrzeżenia meteorologiczne

z dnia 19 września 1876, godz. 7 rano.
Barometr 735.99mm. — Psychrometr suchy 11.40C
Psychrometr wilgotny 10.50C. Prężność pary 8.9mm
Wilgoć 89%. — Zachmurzenie 7. — Wiatr W.2
Opad 6. Opad w mm. z ostatnich 24 godzin.
Temperatura powietrza 9.10Rm.
Barometr idzie w górę.

Pociągi kolejowe

Przychodzą do Lwowa.

Z **Krakowa**: o godzinie 5 minut 30 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 9 m. 25 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 10 min. 35 przed południem (pociąg mieszany).

Z **Ozerniowiec**: o godzinie 9 minut 55 wieczór (pociąg pospieszny); o godzinie 3 min. 40 rano (pociąg mieszany); o godzinie 2 minut 50 po południu (pociąg mieszany).

Z **Stanisławowa**: (na Stryj): o godzinie 7 min. 58 wieczór (pociąg nr. 2); o godz. 8 min. 52 (pociąg nr. 4);

Z **Podwoleczysk**: (na dworzec w Podzamczu): o godz. 2 min. 54 rano (pociąg osobowy); o godzinie 3 min. 8 po południu (pociąg mieszany).

Z **Podwoleczysk**: (na dworzec lwowski główny): o godz. 10 m. 33 wieczór (pociąg pospieszny); o godz. 3 min. 25 rano (pociąg osobowy); o godz. 3 min. 43 po południu (pociąg mieszany).

(Pory niniejszego rozkładu jazdy odnoszą się do południka peszteńsk. godz. 12 w Peszcie odpowiada godz. 12 m. 20 we Lwowie)

Cennik lwowskiej izby handlow. i przemysl. Lwow, dnia 18 wrzesnia 1876.

Table with columns for 'płaca' and 'żądają' under various categories like '1. Akcje za sztukę', '2. Listy zast. za 100 zł.', '3. Losy Miasta Krakowa', '4. Obligacje', '5. Monety', and '6. Kupony'.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Table showing exchange rates for '1. Dług Państwa', '2. Obligacje', and '3. Akcje' with columns for 'płaca' and 'żądają'.

Table for '4. Listy zast. losowane' and '5. Obligacje z prawem pierwszeństwa' with columns for 'płaca' and 'żądają'.

Table for '6. Kupony' and 'Z lwowskiej izby handlowej i przemysłowej' with columns for 'płaca' and 'żądają'.

DZIENNIK URBZĘDOWY.

(4402 1-3) Edykt. L. 4865. C. k. sąd powiatowy w Kętach podaje do wiadomości, iż celem zaspokojenia należytości adw. dra Xawerego Chrzanowskiego...

Protokół zastawniczego opisanie i oszacowania tudzież warunki licytacyjne przejrzeć można w registraturze sądowej...

Dla niewiadomych interesentów ustanowiono kuratorem dra Markla c. k. notariusza w Kętach...

(4424 1-3) Edykt. L. 827. C. k. sąd powiatowy w Oświęcimie podaje do wiadomości, iż na zaspokojenie należytości Mojżesza Schmelza...

Cena wywołania stanowi kwotę 3752 złr. w. a. Warunki licytacyjne i akt oszacowania można w registraturze sądowej przejrzeć.

(4412) Obwieszczenie. L. 5089. C. k. sąd powiatowy w Jazłowcu podaje do wiadomości, że dochodzenia miejscowe w sprawie zaprowadzenia ksiąg gruntowych...

(4413) Ogłoszenie. L. 5090. C. k. sąd powiatowy w Jazłowcu podaje do wiadomości, że dochodzenia miejscowe w sprawie zaprowadzenia ksiąg gruntowych...

(4404) Obwieszczenie. L. 5231. Tutejszo sądowy edykt licytacyjny z dnia 1 lipca r. b. za l. 2140 w sprawie egzekucyjnej uprzyw. gal. Zakładu kredytowego włościańskiego...

(4405) Edykt. L. 9062. C. k. sąd powiatowy w Stryju czyni wiadomo, iż złożone zostały w tutejszym sądzie arkusze posiadania i inne akta do założenia księgi hipotecznej...

(4359 2-3) Obwieszczenie. L. 1905. Celem zabezpieczenia dostawy potrzeb dla domu więziennego w Tarnowie na rok 1877, odbędzie się dnia 26 września 1876 r. i następujących od 9 godzin...

(4394) Aufgebot. Es wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß: I. der kaiserlich königlich österreichische Oberlieutenant im Artillerie-Regiment Carl Felkel wohnhaft zu Lemberg...

Die Bekanntmachung des Aufgebots hat in der Stadt Leobschütz und in der Lemberger Zeitung zu geschehen. Leobschütz am 14 September 1876.

(4438) Ogłoszenie. L. 6220. Po przeprowadzeniu dochodzeń miejscowych dla założenia ksiąg hipotecznych w gminie katastralnej Polonice...

(4402 2-3) Edykt. L. 22931. C. k. sąd deleg. miejski zawiadamia niniejszym edyktem Salamona Kepplera że przeciw niemu Abraham Goldgart wniósł pod dniem 12 września 1876 r. do l. 22931 pozew o rozwiązanie umowy...

(4360 3-3) Obwieszczenie. L. 1220. Jego Excelencya Prezydent wyższego sądu krajowego zamianował restryktem z dnia 25 sierpnia 1876 r. l. 7212 na mocy §. 301 post. karn. dla piątej zwyczajnej kadencji posiedzeń sądu przysięgłych przy Złoczowskim c. k. sądzie obwodowym przewodniczącym Prezydenta tegoż sądu Ignacego Zborowskiego...

(4353 3-3) Ogłoszenie. L. 165. Na podstawie uchwały z 1 września 1876 r. do l. 165 p. Dr. Wilhelm Rosenbach jako adwokat z siedzibą w Przemysłu do księgi adwokatów w Przemysłu zapisany został.

(4368 3-3) Ogłoszenie. L. 9373. Podaje się do publicznej wiadomości, iż w celu obsadzenia opróżnionej w Kołaczycach urtowej sprzedaży tytoniu, z którą połączona jest także sprzedaż marek stemplowych i stemplowych blankietów wekslowych...

(4369 3-3) Edykt. L. 6178. C. k. sąd powiatowy miejsko delegowany dla okolicy miasta Lwowa Sekc. II. wiadomo czyni, że uchwałą równocześnie zapadłą w skutek próby Henryka i Anny małżonków Illenberger tudzież Karoliny Dutkiewiczowej, zezwolono na tabularne wydzielanie części z realności w Zamarstynowie...

(4359 2-3) Obwieszczenie. L. 1905. Celem zabezpieczenia dostawy potrzeb dla domu więziennego w Tarnowie na rok 1877, odbędzie się dnia 26 września 1876 r. i następujących od 9 godzin z rana w tutejszym sądzie obwodowym publiczna licytacja in minus.

Potrzeby i dłożyć się mające wady są: I. Żywność dla zdrowych i wadyum złr. 2191. II. 5279 metrów drelichu, 1730-76 metrów płótna na koszule, 492.50 metrów płótna na sienniki 74.

III. 3774 metrów kubicznych (111 sagów) drzewa opałowego bukowego 177. IV. 605348 kilo nafty, 29403 kilo świec łojowych, 11088 metrów knota, 271845 kilo mydła, 93600 kilo smalcu wieprzowego do smarowania obuwia 39.

V. 12780 kilo słomy żytniej długiej 34. VI. różne sprzęty domowe i gospodarskie 14. Przedsiębiorcy przystąpić mogą albo do ustnej licytacji, lub wnieść do rąk komisyj licytacyjnej pisemne oferty zastosowane do warunków licytacyjnych które w tutejszym sądzie przejrane być mogą.

Prezydium sądu obwodowego Tarnów dnia 12 września 1876. (4400 2-3) Edykt. L. 22931. C. k. sąd deleg. miejski zawiadamia niniejszym edyktem Salamona Kepplera że przeciw niemu Abraham Goldgart wniósł pod dniem 12 września 1876 r. do l. 22931 pozew o rozwiązanie umowy o najem mieszkania w załatwieniu którego do rozprawy termin na dzień 29 września 1876 r., o godzinie 9 rano wyznaczono.

Gdy miejsce pobytu pozwanego Salamona Kepplera wiadomem nie jest, przeto c. k. sąd w celu zastępowania pozwanego na koszt i niebezpieczeństwo tegoż tutejszego adw. Dra Trojnalnskiego kuratorem nieobecnego ustanowił, z którym spór wytoczony według ustawy postępowania sądowego w Galicyi obowiązującego, przeprowadzonym będzie.

Zaleca się zatem niniejszym edyktem pozwanemu aby w wyz. oznaczonym czasie albo sam stanął lub też potrzebnych dokumentów ustanowionemu dla niego zastępcy udzielił, wreszcie innego obrońcę sobie wybrał i o tem c. k. sądowni doniósł w ogóle zaś aby wszelkich możebnych do obrony środków prawnych użył, w razie bowiem przeciwnym wyniki z zaniebdania skutki sam sobie przypisaćby musiał. Kraków dnia 13 września 1876.

Przedsiębiorcy przystąpić mogą albo do ustnej licytacji, lub wnieść do rąk komisyj licytacyjnej pisemne oferty zastosowane do warunków licytacyjnych które w tutejszym sądzie przejrane być mogą. Prezydium sądu obwodowego Tarnów dnia 12 września 1876.

(4400 2-3) Edykt. L. 22931. C. k. sąd deleg. miejski zawiadamia niniejszym edyktem Salamona Kepplera że przeciw niemu Abraham Goldgart wniósł pod dniem 12 września 1876 r. do l. 22931 pozew o rozwiązanie umowy o najem mieszkania w załatwieniu którego do rozprawy termin na dzień 29 września 1876 r., o godzinie 9 rano wyznaczono.

Gdy miejsce pobytu pozwanego Salamona Kepplera wiadomem nie jest, przeto c. k. sąd w celu zastępowania pozwanego na koszt i niebezpieczeństwo tegoż tutejszego adw. Dra Trojnalnskiego kuratorem nieobecnego ustanowił, z którym spór wytoczony według ustawy postępowania sądowego w Galicyi obowiązującego, przeprowadzonym będzie.

Zaleca się zatem niniejszym edyktem pozwanemu aby w wyz. oznaczonym czasie albo sam stanął lub też potrzebnych dokumentów ustanowionemu dla niego zastępcy udzielił, wreszcie innego obrońcę sobie wybrał i o tem c. k. sądowni doniósł w ogóle zaś aby wszelkich możebnych do obrony środków prawnych użył, w razie bowiem przeciwnym wyniki z zaniebdania skutki sam sobie przypisaćby musiał. Kraków dnia 13 września 1876.

(4369 3-3) Edykt. L. 6178. C. k. sąd powiatowy miejsko delegowany dla okolicy miasta Lwowa Sekc. II. wiadomo czyni, że uchwałą równocześnie zapadłą w skutek próby Henryka i Anny małżonków Illenberger tudzież Karoliny Dutkiewiczowej, zezwolono na tabularne wydzielanie części z realności w Zamarstynowie...

Podaje się do publicznej wiadomości, iż w celu obsadzenia opróżnionej w Kołaczycach urtowej sprzedaży tytoniu, z którą połączona jest także sprzedaż marek stemplowych i stemplowych blankietów wekslowych niższych kategorii poczynszy od 5 złr. na dół, oraz kolektura loteryjna w której zbierają się stawki loteryjne dla ciągnięć we Lwowie, rozpisuje się konkurs przez podanie pisemnych ofert, które zaopatrzone w wadyum co do sprzedaży tytoniu stempli i weksli stemplowych w kwocie 28 złr. a co do kolektury loteryjnej w kwocie 9 złr. razem w kwocie 37 złr. wniesione być mają najpóźniej do dnia 6 października 1876 r. pierwszej godziny po południu na ręce naczelnika c. k. powiatowej Dyrekcji skarbu w Sanoku.

Obrót w materiałach tytoniowych wynosił w roku 1874 w wartości 5344 zł. 73 c. w stemplach 209 zł. 88 c. zaś czysty dochód kolektury loteryjnej po 60% wynosił według lat 1872 - 1874 przeciętnie rocznie 86 złr. 8 ct. w. a.

Blizsze warunki przejrzeć można w c. k. powiatowej Dyrekcji skarbu w Sanoku i u wszystkich nadzorów straży skarbowej Sanockiego powiatu skarbowego. C. k. powiatowa Dyrekcja skarbu Sanok dnia 31 sierpnia 1876.

